

MINISTERSTVO
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**POSTUP PRI VÝKONE DOZORU V OBLASTI
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB NAD DODRŽIAVANÍM
POVINNOSTI POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNEJ
SLUŽBY POSKYTOVAŤ SOCIÁLNU SLUŽBU
NA ODBORNEJ ÚROVNI PRI POSKYTOVANÍ
SOCIÁLNEJ SLUŽBY KRÍZOVEJ INTERVENCIE
V KOMUNITNOM CENTRE**

INŠPEKCIA V SOCIÁLNYCH VECIACH

„Kritický partner v sociálnych veciach“

A. Povinnosti poskytovateľa SS v komunitnom centre poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni podľa ustanovenia § 7 písm. c)

Cieľová skupina je v § 24d zákona o sociálnych službách určená prostredníctvom vymedzenia nepriaznivých sociálnych situácií, v ktorých sa majú nachádzať budúci prijímatelia sociálnej služby.

Pre KC konkrétne § 2 ods. 2 písm. h) zákona o sociálnych službách, v ktorom je uvedené, že nepriaznivá situácia je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.

Úlohou sociálnej služby v KC, **prostredníctvom základného sociálneho poradenstva je pomôcť prijímateľovi sociálnej služby zorientovať sa v situácií v rámci svojich možností a individuálnych schopností.** Využívajúc pri tom rôzne poradenské formy a metódy práce, zapájať klienta do hľadania alternatív pri riešení svojich problémov, priviesť ho k vlastnému návrhu riešenia svojich problémov s jeho plnou participáciou a následnou zodpovednosťou za svoje rozhodnutia. **Prijímateľ sociálnej služby je prostredníctvom sociálneho poradenstva vedený k svojpomoci a samostatnosti,** ak je potrebná pomoc ďalšieho odborníka, sociálny poradca **distribuuje** prijímateľa za týmto odborníkom.

Príklad:

Klientovi bolo v KC poskytnuté poradenstvo ohľadom exekúcie /vypracovanie splátkového kalendára/ a finančných dlhov, ktoré mu spôsobujú problémy aj so zaradením sa do pracovného procesu. Sociálny poradca distribuuje klienta do Bezplatnej dlhovej poradne, kde mu bude poskytnutá kompletná odborná pomoc pri riešení jeho nepriaznivej finančnej situácie.

B. Povinnosti poskytovateľa SS podľa ustanovenia § 9 ods. 8) plniť štandardy kvality podľa prílohy č. 2 k zákonu o SS

1.4 kritérium¹: Účel a odborné zameranie metód, techník a postupov pri poskytovaní odborných činností vymedzených pre daný druh sociálnej služby

Štandard:

1. Odborné činnosti vymedzené pre daný druh sociálnej služby sa vykonávajú metódami, technikami a postupmi zodpovedajúcimi poznatkom humánne orientovaných vied a poznatkom o stave a vývoji poskytovania sociálnych služieb. Sú používané cielene a transparentne, sú orientované na zabezpečenie individuálnych potrieb prijímateľa sociálnej služby, na dodržiavanie holistického (celostného) prístupu, na podporu jeho aktívnej účasti a spolurozhodovania. Poskytovateľ sociálnej služby uplatňuje inovatívne overené vedecké poznatky a flexibilne ich využíva.
2. Odborní zamestnanci poskytovateľa sociálnej služby majú dostatočné a rôznorodé zručnosti a znalosti pri poskytovaní odborných činností určených zákonom pre daný druh sociálnej služby vrátane sociálneho poradenstva, sociálnej rehabilitácie a sú o nastavených postupoch a pravidlách informovaní. *Podpora prijímateľov pobytovej sociálnej služby a ich rodín, blízkych osôb alebo opatrovníkov je orientovaná na podporu nezávislého života a začlenenie do komunity. Zamestnanci poskytovateľa pobytovej sociálnej služby sú informovaní o dostupnosti a úlohe komunitných služieb a zdrojov na podporu nezávislého života a začlenenia do komunity. Prijímateľom sociálnej služby je sprostredkovaná možnosť konzultovať a využiť podporu iných odborných pracovníkov z príslušných profesií a oblastí, ak si to sami želajú.

Poskytovateľ pri výkone dozoru preukazuje:

ako a či v komunitnom centre zabezpečuje vykonávanie odborných a ďalších činností vymedzených zákonom o sociálnych službách pre tento druh sociálnej služby, ktorými sú:

- základné sociálne poradenstvo,
- pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,
- pomoc pri príprave na školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školy a školského zariadenia,
- vykonáva preventívne aktivity,
- zabezpečuje záujmovú činnosť,
- vykonáva komunitnú prácu (§ 82 ods. 2)

1 Príloha č. 2 k zákonu č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

- vykonáva komunitnú rehabilitáciu (§ 82 ods. 3).

Činnosť KC spočíva predovšetkým v činnostiach a aktivitách, ktoré ponúka. Tie by mali vychádzať z potrieb cieľových skupín, reagovať na problémy v komunitách, nadväzovať na východiská komunitnej práce smerujúce k posilňovaniu jednotlivcov a komunít a k spoločenskej súdržnosti a samozrejme, byť v súlade s aktuálnou legislatívou.

SLEDOVANÉ ASPEKTY PRI VÝKONE DOZORU

■ DOKUMENTY

- Spis prijímateľa SS:
 - záznamy z intervencií – metódy, postupy, techniky,
 - životná (sociálna anamnéza) situácia prijímateľa
- Záznam zo skupinovej aktivity
- Záznam z realizácie činností/aktivít komunitnej práce
- Mesačný harmonogram činností
- Evidencia prijímateľov SS
- Evidenčný list dieťaťa - poskytnutie pomoci pri príprave na školské vyučovanie, sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia, preventívna aktivita, záujmová činnosť.
- Evidenčný list prijímateľa nad 15 rokov, ktorý sa zúčastňuje výhradne skupinového poradenstva, skupinových aktivít.
- Plán činnosti komunitného centra-organizačný a prevádzkový poriadok

■ FYZICKÉ PROSTREDIE

- Priestorové podmienky zodpovedajú počtu prijímateľov sociálnej služby, druhu poskytovanej služby a potrebám prijímateľov sociálnych služieb.
- Materiálne vybavenie a zariadenie priestorov, v ktorých je sociálna služba poskytovaná, miestnosť na poskytovanie činností, kde je požadované súkromie (sociálne poradenstvo alebo pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov) alebo skupinové aktivity.
- Potreby a pomôcky na realizáciu odborných činností.
- Podporné materiály.
- Bezpečné zabezpečenie dokumentácie výkonu odborných činností.
- Metodické, odborné a vedecké zdroje, publikácie, časopisy a pod.
- IKT a prístup na internet, do on-line databáz a knižníc.

■ ROZHOVORY

(obsahový rámec)

Prijímatelia

- Ako sú oboznamovaní s ponukou odborných činností v KC a možnosťami ich využitia.
- Ako prebieha návrh spolupráce medzi klientom a poskytovateľom pri poskytovaní odborných činností.
- Aké metódy, postupy, techniky využívajú zamestnanci KC pri výkone odborných činností.
- Ako participujú na plánovaní komunitných a skupinových aktivít.
- Ktoré aktivity zabezpečujú zamestnanci KC, na ktorých participuje prijímateľ a ktoré spoločne.
- Ako stanovujú postupy a ciele, kto má rozhodovaciu moc pri navrhovaní postupu a riešení problému.
- Ako podporujú jeho účasť a motiváciu byť aktívny a niesť zodpovednosť v procese riešenia sociálneho problému, zvyšovania sociálnych zručností, kompetencií a sociálnej mobility.
- Ako uplatňujú zamestnanci KC celostný prístup k ich sociálnemu problému.
- Ktoré kompetencie si prijímateľ zlepšil, nadobudol alebo prehýbil pri riešení sociálneho problému, alebo pri uspokojovaní potrieb.

Zamestnanci

- Ako sú oboznamovaní s legislatívnymi zmenami, nárokmi výkonu odborných činností a pod.
- ako sú oboznamovaní s sociálno-politickými determinantmi výkonu odborných činností v kontexte komunitnej práce napr. KPSS, PHSR a pod.
- ako sú oboznamovaní s riadiacimi aktmi poskytovateľa,
- ako sú oboznamovaní s metodickými východiskami práce, ako aktualizujú svoje poznatky, kde získavajú vedomosti,
- ako realizujú odborné činnosti v praxi,
- akú prípravu a priebeh majú odborné činnosti vykonávané v teréne,
- ako získavajú informácie o životnej (sociálnej) situácii prijímateľa,
- ako stanovujú ciele, zabezpečujú transparentnosť vo vzťahu ku klientovi, jeho účasť a aktivizáciu,
- ako uplatňujú holistický prístup.

Vedenie zariadenia

- Ako oboznamujú zamestnancov s legislatívnymi zmenami, nárokmi výkonu odborných činností a pod.,
- ako je nastavená spolupráca s obcou (napr. pri tvorbe komunitného plánu obce), sú o obozna-

movaní s sociálno-politickými determinantmi výkonu odborných činností v kontexte komunitnej práce napr. KPSS, PHSR a pod., či sú súčasťou daných procesov, v akej miere,

- ako nastavujú stratégiu a prístup v oblasti odborných činností, plánu poskytovania sociálnych služieb a mapovanie potrieb komunity,
- ako tvoria riadiace akty organizácie, ako sú do ich tvorby zapojení zamestnanci,
- ako sú o oboznamovaní, resp. podľa čoho definujú metodické východiská práce pre konkrétnu cieľovú skupinu, ako aktualizujú svoje poznatky, kde získavajú vedomosti,
- ako nastavujú odbornú spoluprácu s inými organizáciami pri zabezpečovaní uspokojovania potrieb jednotlivcov, skupín, komunity,
- ako overujú adresnosť, efektivitu a účelnosť používaných metód, postupov a techník v bežnej praxi.